

תת"ע (תל אביב) 9579-07-23 - ליאת טל נ' מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 9579-07-23 מדינת ישראל נ' טל
תיק חיצוני: 23122029319

לפני כבוד השופטת שרית קריספין

המבקשת
נגד
ליאת טל

המשיבה
החלטה
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד לוי

ביום 10.7.24, ביקשה המשיבה לבטל את כתב האישום כנגד המבקשת, לאחר שזו הציגה מסמכים שהיה בהם כדי להשמיט את הבסיס הראייתי לכתיבת הדו"ח. מחמת טעות, נתתי החלטה ולא פסק דין המורה על זיכוי, אך בהחלטתי מיום 21.7.24, הוריתי על תיקון הפרוטוקול בהתאם.

לאחר ההחלטה, עתרה המבקשת להוצאות, מהטעם כי התייצבה 4 פעמים בבית המשפט ולשם כך נעדרה מבית העסק שלה ונגרמו לה הוצאות שונות, לטענתה, על סך 5000 ₪, כך שלמעשה, מצויה בפני בקשה להטלת הוצאות על המשיבה, מכוח הסמכות הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין).

לטענת המשיבה, כמפורט בתגובתה, אין מקום להטיל עליה הוצאות או פיצויים למבקשת, שכן המבקשת הביאה להתמשכות ההליכים בכך שלא התייצבה לדיון ונדונה בהעדר ולאחר מכן, כאשר בחרה להציג את טענתה בדבר התמרור המוצב בצומת, רק בתום דיון ההוכחות הראשון. עוד נטען, כי מיד כאשר הציגה הנאשמת את תעודת עובד הציבור לגבי התמרור, ביקשה המשיבה לבטל את כתב האישום. ב"כ המשיבה התייחסה לפסיקה רלוונטית.

הרקע העובדתי

ביום 15.1.23, נרשם כנגד המבקשת דו"ח תנועה, בגין עבירה של אי ציות לתמרור 302, בצומת הרחובות גורדון- וייצמן בגבעתיים.

השוטר עורך הדו"ח ציין ואף העיד בבית המשפט, כי הבחין במבקשת נוהגת ברחוב וייצמן, מכיוון דרום לצפון ובהגיעה לצומת עם רחוב גורדון, לא צייתה לתמרור 302 שהיה מוצב במקום, לא עצרה רכבה בקו העצירה, אלא פנתה ימינה בנסיעה שוטפת.

המבקשת הגישה בקשה להישפט בגין הדו"ח וביום 17.1.24, ניתן כנגדה פסק דין בהעדר, שכן, דיון קודם נדחה לבקשתה בכתב ובקשה נוספת, שהוגשה בבוקר הדיון, נדחתה, אך על אף האמור, לא התייצבה המבקשת לדיון.

המבקשת הגישה בקשה בכתב לביטול פסק הדין ולאחר שצירפה מסמכים רפואיים, נקבע דיון בבקשה ליום 5.2.24.

במועד זה, התייצבה המבקשת בבית המשפט ופסק הדין בוטל. כתב האישום הוקרא לנאשמת והיא כפרה בעבירה המיוחסת לה וטענה: " **צייתי לתמרור, עמדתי כמו שצריך לפני הקו ואז פניתי ימין, בא אלי שוטר ואמר לי למה התפרצת אמרתי שאני לא התפרצתי והוא אמר טוב אולי טעיתי רשמתי את הדוח תפני לבית המשפט. אני אף פעם לא מתפרצת לתנועה. בשנים האחרונות אני באמת משתדלת, נמנעת מהעבירות. אני לא מתפרצת לתנועה.**"

התיק נקבע לשמיעת ראיות ליום 20.6.24 ובמועד זה, העיד עורך הדו"ח, רס"ר נעים עאמר, כמפורט בפרוטוקול הדיון. המבקשת טענה בפניו כי במקום מוצב תמרור 301 ולא 302, כפי שרשם בדו"ח והציגה תמונה, בה לא ניתן לזהות את המקום.

למבקשת ניתנה דחיה לפרשת ההגנה, על מנת להמציא תמונות של הצומת, בהן ניתן לזהות את הכתובת הרלוונטית או תע"צ מעיריית גבעתיים, לגבי התמרור המוצב במקום.

ביום 10.7.24, התייצבה המבקשת עם תע"צ כאמור, ממנו עולה כי בצומת שבנדון, אכן מוצב תמרור 301, כפי שטענה.

נוכח האמור, בחרה המשיבה לחזור בה מן האישום כנגד המבקשת.

דיון והכרעה

ברע"פ 4121/09, שגיאה נ' מדינת ישראל, סקר בית המשפט העליון את ההלכה הנוהגת באשר להטלת הוצאות הגנת נאשם על המדינה, בהקשר להליך בבית המשפט לתעבורה וקבע כך:

"מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדיון לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השניה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי "גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט 'רשאי (...)' לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מאסרו או מעצרו". . סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום

הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי: "העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני".

ברע"פ 4761/13 סלע נגד מדינת ישראל, נאמר:

"הלכה היא, כי פסיקת הוצאות בעילה שעניינה כי "לא היה יסוד האשמה", תעשה אך במקרים מצומצמים וחריגים. יפים לעניין זה, דברי השופט ח' מלצר:

"[...]על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר [...] מדובר איפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ו"בולטת" (ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.1.2013), וראו גם, ע"פ 1986/11 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.3.2013)".

במקרה שבנדון, לא תיתכן מחלוקת, כי רס"מ עאמר, עורך הדו"ח, לא פעל במקצועיות הנדרשת והמצופה ממנו ולא ווידא את סוג התמרור המוצב במקום, בטרם רישום הדו"ח למבקשת ויש בכך משום רשלנות מצדו וכפועל יוצא, מצד המשיבה.

באשר לעילה השנייה בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות" פיצוי, קבע בית המשפט העליון בפס"ד שגיא, כי היא: "מתאפיינת בעמימות שנועדה להקנות לבית המשפט שיקול דעת רחב האם יש מקום להעניק פיצוי לנאשם שזוכה... ישנם שלושה סוגים של נסיבות: נסיבות שעניינן הליכי-המשפט בכללם; אופי זיכוי של הנאשם ונסיבותיו האישיות של הנאשם (נסיבות חיצוניות למשפט)".

עוד אמר בית המשפט העליון בעניין שגיא: "בסיכומו של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט

שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רוחב שיש להביא בכלל חשבון".

בענייננו, הרי שמחד, יש ליתן משקל לזיכוייה של המבקשת, אך מאידך, באשר להליכי המשפט, יש ליתן את הדעת לכך, שהמבקשת העלתה לראשונה את הטענה כי במוקם מוצב תמרור 301 ולא 302, רק בדיון ההוכחות, שכן, בכל בקשותיה בכתב, כמו גם במועד ההקראה, התייחסה המבקשת לתמרור 302 וטענה כי צייתה לו ועצרה את רכבה כנדרש. כך למשל, בסרטון ממצלמת הגוף של השוטר, ניתן היה לשמוע את המבקשת טוענת בפניו, בין היתר, " **אני תמיד עוצרת בעצור**".

מן האמור עולה, כי המבקשת לא תרמה ל"הקטנת הנזק" וקיצור ההליך המשפטי, אלא ההיפך הוא הנכון, שכן, אין ספק בליבי כי אם הייתה המבקשת טוענת כנגד התמרור כבר בפעם הראשונה שהתייצבה בבית המשפט ומציגה את המסמך מהעירייה, לא היה נדרש דיון נוסף.

בע"פ 7235/16 כהן נגד מדינת ישראל, נאמר:

באשר לקיומן של נסיבות אחרות המצדיקות את הפיצויים. אין חולק שהמערערים מסרו גרסה שקרית בחקירתם במשטרה... גם בבית המשפט המחוזי, במהלך הדיון במשפטם של אילוז הם מילאו את פיהם מים כשם שעשו משפחת אילוז במשפטם של המערערים. בנסיבות אלו, טענת המערערים כי קיימת הצדקה לפצותם על מעצרים בשל "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", אינה יכולה להתקבל. ... לא ניתן להתעלם גם מהתנהלותם של המערערים במהלך חקירתם במשטרה..."

בע"פ 8167/12 פלוני נגד מדינת ישראל, נאמר:

"בגדרי שיעור הפיצוי הביא בחשבון בית המשפט המחוזי את התנהלותו של המערער בחקירותיו ואת שקריו שניתן לומר ש"תרמו" להעמדתו לדין...כידוע, פסיקת פיצוי מכוח סעיף 80(א) (לחוק העונשין "איננה מחייבת הכרעה בינארית - לשבט או לזכות - אלא יכולה להתבסס על פתרונות ביניים, ויש בה לא מעט מיסוד הפשרה" [ראו דברי השופט (כתוארו אז) א' מצא בע"פ 6621/01 בדליאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 870, 879 (2002)]. על רקע כל האמור הגעתי לכלל מסקנה כי לא התגבשה עילה להתערבות בקביעתו של בית המשפט המחוזי באשר לשיעור הפיצוי שנפסק לטובת המערער".

בית המשפט העליון ציין כי ההליך בבית המשפט לתעבורה מצוי ברף התחתון של פגיעה בזכויותיו של נאשם.

המבקשת עתרה לסכום גלובלי של פיצוי על סך 5000 ₪, מבלי לפרט או להגיש כל מסמך התומך

בעתירתה.

נוכח מכלול הנסיבות שפורטו לעיל, אני נעתרת לבקשה ומורה למשיבה לשלם למבקשת פיצוי בסך 600 ₪ וזאת עד ליום 1.10.24.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ו תמוז תשפ"ד, 01 אוגוסט 2024,
בהעדר הצדדים.